

AVIZ
**referitor la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea
unor dispoziții din Codul penal referitoare la
infrațiuni privind viața sexuală**

Analizând proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor dispoziții din Codul penal referitoare la infrațiuni privind viața sexuală, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.85 din 7.06.2001,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 și art.48(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri :

1. Prezentul proiect de lege vizează modificarea și completarea unor dispoziții din Codul penal referitoare la infrațiuni privind viața sexuală. Proiectul propune totodată abrogarea art.200 care incriminează relațiile sexuale între persoane de același sex.

Întrucât prevederile alin.2 - 4 ale art.200 privesc fapte deosebit de grave și pentru ca abrogarea art.200 să nu ducă la interpretarea că cei condamnați în baza acestor texte ar trebui eliberați, proiectul conține și o dispoziție tranzitorie care să înlăture această posibilitate.

Proiectul vizează, de asemenea, modificarea art.197 și art.198, în sensul că introduce expresia de “act sexual, de orice natură, cu o persoană de sex diferit sau de același sex”, pentru a se evidenția faptul că, în urma abrogării art.200, textele se aplică atât actelor heterosexuale cât și celor săvârșite între persoane de același sex, fără nici un fel de discriminare. Au fost majorate, totodată, unele pedepse

principale și a fost adăugată ca pedeapsă complementară, interzicerea unor drepturi.

Precizăm, că un proiect de Lege privind modificarea și completarea Codului penal, a Codului de procedură penală și a unor legi speciale se află în prezent în dezbateră Comisiei juridice a Senatului.

Pentru a se evita adoptarea unor legi de modificare repetată a Codului penal, sugerăm concentrarea tuturor propunerilor de modificare și completare a Codului penal într-un singur proiect.

Prin conținutul său, proiectul se încadrează în categoria legilor organice.

2. Din punct de vedere al dreptului comunitar, precizăm că la nivelul legislației Uniunii Europene nu se regăsesc în mod expres acte juridice comunitare, **obligatorii**, care să reglementeze problematica ce constituie obiectul prezentului proiect de lege.

În schimb, în planul reglementării **relațiilor de tip homosexual**, dar și în cel al **protecției legale a copiilor**, putem afirma că se manifestă un interes deosebit din perspectiva respectării drepturilor omului, atât la nivelul Uniunii Europene, cât și la cel al unor organizații internaționale cu caracter regional, precum Consiliul Europei.

Astfel, în raport de exigențele impuse de Uniunea Europeană, problematica generală a respectării drepturilor omului se constituie ca unul dintre criteriile politice de bază, stabilite la nivelul Consiliului European de la Copenhaga, ce necesită a fi îndeplinite în vederea aderării României la Uniunea Europeană. În acest sens, așa după cum se arată de către Comisia Europeană în Raportul periodic pe anul 1999 asupra progreselor realizate de România pe calea aderării, "Codul penal român trebuie să se alinieze la normele europene în privința unor chestiuni, precum **homosexualitatea ...**".

Cât privește **Raportul Comisiei Europene pe anul 2000**, acesta remarca eforturile Guvernului român de a promova o serie de proiecte de legi din sfera reformei justiției, menite a aborda cele mai relevante probleme referitoare la **drepturile omului**, dintre care se detașează adaptarea legislației române la normele europene, exemplificându-se materia **dezincriminării homosexualității**.

De asemenea, la **nivelul Consiliului Europei**, prin Rezoluția nr.1123/1997 referitoare la respectarea obligațiilor și angajamentelor contractate de România, Adunarea Parlamentară constata în ședința sa

din 24 aprilie 1997 că " anumite dispoziții ale Codului Penal, actualmente în vigoare, sunt inacceptabile și pun grav în pericol exercițiul libertăților fundamentale, în particular art.200 referitor la actele homosexuale ...".

Față de acestea, potrivit pct.14 din același document european, **Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei solicită autorităților române să modifice fără întârziere dispozițiile Codului Penal și ale legii privind organizarea judecătorească, ce sunt contrare libertăților fundamentale, așa cum au fost ele enunțate în Convenția Europeană a Drepturilor Omului.** Totodată, în finalul Recomandării, deși se consideră că România și-a respectat obligațiile și angajamentele cele mai importante, Adunarea Parlamentară își rezervă totuși dreptul de a decide redeschiderea procedurii de monitorizare dacă condițiile enunțate în acest document nu vor fi satisfăcute într-un termen de 1 an de la adoptarea Rezoluției sau dacă România nu-și onorează obligațiile și angajamentele ce-i incumbă în calitate de stat membru al Consiliului Europei.

Așadar, deși fără forță juridică obligatorie, documentele mai sus invocate, prin excelență de natură politică, atât la nivelul Uniunii Europene, cât și la cel al Consiliului Europei, consacră **imperativul dezincriminării homosexualității** din legislațiile penale ale statelor europene, statuând astfel, asupra normelor europene în materie.

Referitor la cea de-a doua problemă abordată, anume **protecția copiilor**, precizăm că aceasta, dincolo de intrarea ei sub incidența condițiilor politice statuate la nivelul Uniunii Europene în privința **respectării drepturilor omului**, mai este abordată, distinct, în **contextul politicilor comunitare destinate Justiției și Afacerilor Interne - cel de-al doilea pilon comunitar**, exclusiv însă sub aspectul **exploatării sexuale**.

Amintim în acest sens, **Acțiunea comună a Consiliului nr.97/154/JAI** din 24 februarie 1997, referitoare la lupta împotriva traficului de ființe umane și a exploatării sexuale a copiilor, document comunitar ce se regăsește, distinct, și în cadrul **Programului Național de Armonizare Legislativă cu Reglementările Uniunii Europene pe anul 2001**, în vederea preluării acestuia, prin amendarea Codului penal.

Potrivit acestei Acțiuni comune, în scopul ameliorării cooperării judiciare în lupta împotriva traficului de ființe umane și a **exploatării sexuale a copiilor**, fiecare stat membru se angajează, în respectul regulilor lor constituționale și a tradițiilor juridice să-și reconsidere

legislația națională, mai cu seamă prin combaterea următoarelor fapte: incitarea sau constrângerea unui copil de a întreține activități sexuale ilegale; exploatarea unui copil în scopuri de prostituție sau alte practici sexuale ilegale; exploatarea copiilor în scopul producerii de spectacole sau ca material cu caracter pornografic, înțelegând producerea, vânzarea, distribuirea sau alte forme de traficare a unui material de acest tip ori deținerea acestuia. Mai mult se recomandă incriminarea ca infracțiuni penale a unora dintre aceste fapte.

Din acest punct de vedere, apreciem că, deși proiectul de lege nu acoperă integral toate aceste probleme vizate de **Acțiunea Comună**, având un obiect de reglementare derivat, totuși el este de natură a asigura o protecție sporită copiilor, prin înăsprirea unor pedepse ori prin incriminarea altor fapte săvârșite asupra minorilor, precum violul, corupția sexuală, existând o **armonizare a prevederilor proiectului cu normele europene în spiritul politicilor comunitare**.

În concluzie se poate afirma că proiectul, fără a prezenta conotații comunitare directe, **se înscrie în spiritul recomandărilor formulate de Comisia Europeană, respectiv al celor ale Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, precum și al documentelor comunitare cu caracter orientativ**, conducând implicit la alinierea în domeniu a legislației României la standardele europene.

3. Pe fond, semnalăm că prin modificarea alin.3 al art.201 a dispărut definiția infracțiunii de “perversiune sexuală” care formează însăși obiectul articolului.

Pentru ca textul să nu opereze cu un concept nedefinit, sugerăm menținerea textului actual al respectivului alineat, evident fără referirea la art.200.

În acest context, semnalăm și faptul că proiectul, deși propune corect abrogarea art.200, păstrează sancționarea relațiilor homosexuale potrivit art.201 referitor la perversiunile sexuale dacă, potrivit alin.1, acestea au fost **săvârșite în public** sau dacă au produs **scandal public**. Or, aceste două situații, prin caracterul lor subiectiv, au suscitat multiple obiecțiuni. Pe de altă parte, dacă ținem seama de înțelesul expresiei “în public”, astfel cum este precizat în art.152 lit.d) din Codul penal, oricând relațiile homosexuale **consimțite** pot fi pedepsite dacă au loc într-o reuniune de mai multe persoane, care nu poate fi considerată că are caracter de familie, tocmai datorită naturii relațiilor dintre persoanele participante.

II. În ce privește redactarea

1. La **titlul** proiectului, din considerente de ordin gramatical, în loc de “Codului”, trebuie scris “Codul”.

2. La **art.I**, este necesar să fie menționate data și numărul Monitorului Oficial în care s-a republicat Codul penal. De asemenea, având în vedere că, după republicare, Codul penal a suferit mai multe modificări și completări, în cuprinsul art.I ar trebui inserată sintagma “cu modificările și completările ulterioare”. Propunem, de aceea, reformularea părții dispozitive a art.I, astfel:

“Art.I. - Codul penal al României, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.65 din 16 aprilie 1997, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:”.

3. Deoarece proiectul vizează atât modificarea, cât și completarea Codului penal, pentru a răspunde exigențelor normelor de tehnică legislativă, părțile dispozitive ale punctelor 1, 2, 4 și 7 ale articolului I ar trebui redactate, cu titlu de exemplu, astfel:

“2. Articolul 198 **se modifică** și va avea următorul cuprins:”.

4. La pct.5 al art.I, cuvintele “care devine” trebuie eliminate.

5. Având în vedere că textul propus la pct.6 pentru art.202 păstrează ca atare conținutul primelor două alineate - intervenția legislativă având în vedere, de fapt, doar completarea acestuia cu un nou alineat - propunem reformularea părții dispozitive a pct.6, astfel:

“6. Articolul 202 se completează cu un nou alineat, cu următorul cuprins:”.

În continuare va fi redat doar textul propus de inițiator pentru alin.(3).

6. Având în vedere numeroasele modificări și completări aduse Codului penal după republicarea din 1997, sugerăm completarea proiectului de lege cu un articol III în care să se prevadă o nouă republicare a codului.

p. PREȘEDINTE

Dragoș ILIESCU

București

Nr. 538/08.06.2001